

die oostelijk van Foligno en ten zuiden van Fabriano in het gebied der Marken gelegen zijn. Met hen vormt hij een afzonderlijke, maar weinig belangrijke groep; maar als stichter van een zelfstandige school te Foligno mag hij niet worden beschouwd.

Deze school verwerft eerst een eigen bestaan met de aankomst en werkzaamheid van Benozzo Gozzoli in het nabijgelegen Montefalco (1250—'52). Benozzo is het, zelf nog jong, die aan de plaatselijke school haar bijzonder karakter gegeven heeft, vooral door de bemiddeling van zijn helper Pierantonio Messastri, uit Foligno geboortig. Ook de hoofdmeester van deze stad: Niccolò di Liberatore, gezegd Niccolò l'Alunno, verraadt in zijn vroegste werk den invloed van den blijmoedigen Florentijn *).

Deze invloed van Benozzo Gozzoli op de meesters van Foligno moet niet worden onderschat. Daaruit

toch is de bovenvermelde verplaatsing van het zwaartepunt van Perugia naar Zuid-Umbrië voor een groot deel te verklaren. De verplaatsing was, als gezegd, slechts tijdelijk, maar de invloed zoo merkbaar en ingrijpend, dat André Peraté zeggen kon — schoon niet geheel met recht, daar hij een kunstenaar

* Zie Giustino Cristofari: „Appunti Critici sulla Scuola Folignate”. *Bollettino d'Arte*, 1911, blz. 93 vgg. — Over Benozzo Gozzoli vgl. een bijdrage van schrijver dezes in *Elsevier's Maandschrift* van Februari—Maart 1916.

als Ottaviano Nelli te kort doet —: „Du séjour de Benozzo Gozzoli à Montefalco date, peut on dire, l'existence de l'école ombrienne. Les petites écoles locales, dispersées dans les montagnes de l'Ombrie, reçoivent par lui la tradition du plus chrétien des peintres.” (Fra Angelico, Benozzo's leermeester *).

Pierantonio Messastri was geen uitnemend schilder, maar een talent van wezenlijke beteekenis: een dier ernstige werkers, die,

zonder geniaal te zijn, grondleggers worden van toekomstige grootheid, waaraan zij meest worden geacht zelf geen deel te hebben. Hij werkte twee jaar lang samen met Benozzo Gozzoli te Montefalco en een zelfstandig werk van hem wordt aldaar reeds aangetroffen in de kerk van San Francesco: een fresco tegen den achterwand van een kapel, voorstellend den H. Antonius van Padua met twee mirakelen van dezen, en daarboven een

AFB. II. NICCOLÒ ALLUNNO. „CRUCIFIXUS” (1497). MUSEUM TE TERNI.

Kruisiging (afb. 5). Het werk is gedeeltelijk overgeschilderd, maar men behoeft de kleuren niet te kennen om te zien, dat het geheel in den stijl en in den geest van den leermeester ontworpen is.

Te Foligno worden in het „Palazzo Municipale” vier afgenomen fresco's van Messastri bewaard: een Madonna met engelen, tweemaal de Madonna tusschen heiligen, en een „Crucifixus”. Deze werken zijn stug

* Michel's *Histoire de l'Art*, III, blz. 700.